بەش: فەلسەفە
کۆلێژ: ئاداب
زانکۆ: سەلاحەدین
بابەت: کۆمەڵناسی مەعریفە
پەرتووکی کۆرس: قۆناغی سێیەم
ناوی مامۆستا: م.ی. خطاب عزیز
ساڵی خوێندن: ٢٠٢٢- ٢٠٢٣
کۆرس: کۆرسی دووەم

پەرتووکی کۆرس Course Book

١. ناوی کۆرس	**کۆمەڵناسی مەعریفە**
٢. مامۆستای بابەت	پ. ی. م. هەردی زیاد صالح & م.ی. خطاب عزیز
٣. بەش/ کۆلێژ	فەلسەفە/ ئاداب
٤. پەیوەندی	Khattab.sulaiman@su.edu.krd 009647504825899
٥. یەکەکانی خوێندن (بە سەعات) لە هەفتەیەکدا	تیۆری (٣) کاتژمێر لە هەفتەیەکدا
٦. ژمارەی کارکردن	٢ کاتژمێر
٧. کۆدی کۆرس	
٨. پرۆفایلی مامۆستا	ساڵی ٢٠٠٥-٢٠٠٦ بروانامەی بەکالۆریۆس لە کۆمەڵناسی زانکۆی سەلاحەدین. ساڵی ٢٠١٥ بروانامەی ماستەر لە کۆمەڵناسی زانکۆی سەلاحەدین ساڵی ٢٠١٥ وەکو مامۆستا لە بەشی فەلسەف زانکۆی سەلاحەدین دەست بەکار بووم تا ئێستا ٢ توێژینەوەی زانستیم لە گۆڤارەکان بڵاوکردۆتەوە
٩. وشە کلیلییەکان	مەعریفە، کۆمەڵناسی مەعریفە، مەعریفەی فەلسەفی مەعریفەی زانستی.

١٠- ناوەڕۆکی کۆرس:

مرۆڤ بە فیترەت حەزی پرسیارکردن و زانینی حەقیقەت هەیە، کە بۆی گرانە بتوانێت لە ناوەندی ژینگەیەک بژیت، بێ ئەوەی شتێکی لەبارەوە بزانێت. لەبەر ئەو هۆکارە و چەندین هۆکاری دیکە بەردەوام پرسیار دەکات و هەوڵی وەڵامدانەوەی دەدات، ئەمەش دەبێت هۆکاری زیادبوونی زانیارییەکانی و، هاوکاری دەکات بۆ تێگەیشتن لەو دیاردانەی لە دەوری دان.

مەعریفە پێناسەس جۆراو جۆری بۆ کراوە، کە ئەمەش لە ئەنجامی ئەو کۆمەڵە پرسیارەوەیە، لە نموونەی:

١- ئایا مەعریفەیە ئەوەیە، کە درکی پێدەکەین و بەر هەستەکانمان دەکەوێت؟ یان ئەو بیروباوەڕانەیە کە لە ئەقڵی مرۆڤ دانراوە و لە کۆمەڵەکان بۆی ماوەتەوە؟

٢- ئایا مەعریفە کردارێکی ئەقڵییە؟ یان بونیادێکی چەمکییە کە مرۆڤ لە زمانێکی تایبەت دروستی کردووە، کە تیایدا مەعریفەکانی دیار دەکات؟

٣- ئایا مەعریفە پێکدێت لە هەستەوەرەکان و هەڵچوونەکانی؟ یان ئەو بۆچوونانە لە بیرۆکە و خاتیرەکان پێکدێت؟

٤- ئایا مەعریفە تاکییە؟ یان کۆمەڵایەتییە و ئامرازێکە بۆ دروستکردنی پەیوەندی لە نێوان ئەندامانی کۆمەڵ؟

هەروەها سەبارەت بە کۆمەڵناسی مەعریفە، ئەوا دەکەوێتە ناوەڕاستی مەعریفەی هەستی و مەعریفەی فەلسەفی.

کەسێکی ئاسایی زۆر خۆی خەریک ناکات بە پرسیارکردن لە ماهییەتی شتەکان و حەقیقەتەکەی، ئەگەر بشگەڕێت ئەوا بۆ ماوەیەکی کەم خەریک دەبێت بۆ ڕووبەڕووبوونەوەی کێشەکان، بۆ ئەوەی لێی دەربچێت، لە سیفاتەکانی مەعریفەی هەستی (هەستییە، خوودییە و، ڕێژەییە)، بەڵام مەعریفەی فەلسەفی، فەیلەسوف خۆی خەریک دەکات لە گەڕان بە دوای ڕاستییەکان و ماهییەتی شتەکان، کۆمەڵێک پرسیار دەخاتەڕوو، وەکو: ئایا مرۆڤ ئازادە؟ ئایا مرۆڤ بەرپرسیارە؟ ئایا چوارچێوە و بەرپرسیارێتییەکەی چییە؟ چۆن شتەکان پێناسە دەکات"دەناسێنێت"؟ بەڵام توێژەر لە کۆمەڵناسی مەعریفە جیاوازە لە کەسی ئاسایی و فەیلەسوف، واتە بەتەنها پشت بە هەستەوەرەکای نابەستێت بۆ زانینی شتەکانی، وەکو فەیلەسوفیش موکڕ نییە بۆ وەڵامدانەوەی پرسیارەکان، بەڵکو کار لەگەڵ دیاردە کۆمەڵایەتییەکان دەکات هەروەکو ئەوەی لە واقیعدا هەیە، نەوەکو دەبێت ئاوا بێت، کە فەیلەسووفان دەیخەنەڕوو.

١١- ئامانجەکانی کۆرس:

- ئاشناکردنی قوتابیان بە ناسینی مەعریفە و بنەماکانی، جۆرەکانی مەعریفە.

- کاریگەری نسینی جۆرەکانی مەعریفە و ئاشنابوون بەو جۆرە مەعریفەیەی لە کۆمەڵگادا زاڵە.

- ناساندنی قوتابی بە کۆمەڵناسی مەعریفە و قۆناغەکانی گەشەسەندنی.

- ئاشناکردنی قوتابیان بەبۆچوونی فەیلەسوف و زانایان لە بارەی کۆمەڵناسی مەعریفە

١٢- ئەرکەکانی قوتابی:

١- پابەندبوون بە ناوەڕۆکی کۆرسەکە و گەڕان بە دوای سەرچاوە و بەشداریکردن لە پۆلدا.

٢- ئامادەکردنی سیمینار بەلایەنی کەم ١ دانە، کە تایبەت بێت بە ناوەڕۆکی کۆرسەکە.

٣- پابەندبوون بەو ئەرکانەی کە داوایان لێدەکرێت، وەکونووسینی پەیپەر و خوێندنەوەی کتێب.

٤- پابەندبوونی قوتانی بە ئامادەبوونی لە وانەکاندا. بۆ ئەوەی باشتر لەوانەکان تێبگات و، سوود لە هەرچی ڕێنمایی و تێبینی هەیە وەربگرێت.

١٣- ڕێگاکانی وانە ووتنەوە

ڕێگاکانی وانەووتنەوەی ئەم کۆرسە:

١- ڕێگەی وانە ووتنەوە (الالقاء)

٢- بەکارهێنانی شێوازی گفتوگۆ، کە پشت دەبەستێت بە گۆڕینەوەی بیروڕاکان.

٣- بەکارهێنانی داتاشۆ و وێنە و دۆکیومێنتاری و فیلمی تایبەت بە ژیانی فەیلەسووفان.

٤- ڕاسپاردنی قوتابی بۆ نووسینی پەیپەر، بەتایبەتی لە کاتی تەواو بوونی هەر بابەتێک.

١٤- سستەمەی هەڵسەنگاندن

لەسەر خوێندکار پێویستە (٢) تاقیکردنەوە ئەنجام بدات لە ماوەی کۆرسی خوێندن، هەروەها لەگەڵ ئامادەبوون، بەشداری ڕۆژانە و پێشکەشکردنی ڕاپۆرت لەم ساڵەدا:

- تاقیکردنەوەی **یەکەم**: ١٥ نمرە

- تاقیکردنەوەی **دووەم**: ١٥ نمرە

- **چالاکی و ئامادەبوون**: ١٠ نمرە

تاقیکردنەوەی **کۆتایی ساڵ**: ٦٠ نمرە

١٥- دەرئەنجامەكانی فێربوون

لە رێگەی ئەم كۆرسەوە قوتابی ئاشنا دەبێت، بە بیرو راو بۆچوونی فەیلەسووفان ناسینی مەعریفە و جۆرەكانی. هەروەها ئاشنا بوون بە قۆناغەكانی سەرهەڵدان و گەشەسەندی كۆمەڵناسی مەعریفە.

١٦- لیستی سەرچاوەكان

- نهله ابراهيم(٢٠٠٧)علم الاجتماع المعرفه بين العلم والايديولوجيا، الرواد للكمبيوتر والتوزيع،الاسكندريه -مصر
- بسام محمد أبو عليان(٢٠١٥)، محاضرات في علم اجتماع المعرفة، جامعة الاقصى- قسم علم الاجتماع.
- د. السيد عبدالعاطى السيد، د. محمد احمد بيومي(٢٠٠٦)، علم اجتماع المعرفة، مصر، دار المعرفة الجامعية.
- د. طه نجم(٢٠٠٩)، علم اجتماع المعرفة، مصر، دار المعرفة الجامعية.
- على الوردي(٢٠١٨)، في علم اجتماع المعرفة، ت: د.لاهاي عبدالحسين، دار المدى، بغداد.
- مجموعة من الباحثين(٢٠١١)، سوسيولوجيا المعرفة، مركز الغدير للدراسات والنشر والتوزيع، بيروت.
- ميشيل فوكو(٢٠٠٨)، جنيالوجيا المعرفة، ت: أحمد السطاتي و عبدالسلام بنعبد العالي، ط٢، دار توبقال للنشر، المغرب.
- نەوزاد ئەحمەد ئەسوەد(٢٠٠٩)، سەرەتایەک لە بارەی سۆسیۆلۆژیای مەعریفە، سلێمانی، بەرێوەبەرایەتی چاپ و بڵاوكردنەوەی سلێمانی.

١٧- بابەتەكان

هەفتەی یەكەم: ناساندن و شیكردنەوەی ناوەڕۆكی كۆرسەكە.

هەفتەی دووەم: مەعریفە و پێناسە و تایبەتمەندییەكانی و چەمكە پەیوەندارەكان (كولتور ، زانست ، زانیاری)

هەفتەی سێیەم: جۆرەكانی مەعریفە.

هەفتەی چوارەم: مەعریفەی هەستی.

هەفتەی پێنجەم: مەعریفەی فەلسەفی و ئاینی و زانستی

هەفتەی شەشەم: ئاڕاستە فەلسەفییەكانی مەعریفە.

هەفتەی هەفتەم: سەرچاوەكانی مەعریفە.

هەفتەی هەشتەم: مەعریفەی زانستی.

هەفتەی نۆیەم: تاقیكردنەوەی یەكەم.

هەفتەی دەیەم: كۆمەڵناسی مەعریفە و پێناسەكانی.

هەفتەی یازدەیەم: سەرچاوەكانی مەعریفەی كۆمەڵایەتی

هەفتەی دوازدەیەم: ئیبن خەلدون و كۆمەڵناسی مەعریفە.

هەفتەی سێزدەیەم: ماكس شیللەر و كۆمەڵناسی مەعریفە.

هەفتەی چواردەیەم: كارل منهایم و كۆمەڵناسی مەعریفە.

هەفتەی پازدەیەم: كارل منهایم و كۆمەڵناسی مەعریفە.

هەفتەی شازدەیەم: پێداچوونەوە.

١٨- تاقیكردنەوەكان

هەوڵدەدرێت سوود لە هەموو جۆرەكای دانانی پرسیار ببینرێت، كە بۆ بابەتی فەلسەفەی سەدەكانی ناوەڕاست گونجاوە، وەكو شێوەی دارشتن و راست و چەوت و هەڵبژاردن... تاد. چونكە بۆ ئەوەی پرسیارەكان گشتگیر بێت و بتوانرێت لە هەموو ئەو بابەتانەی لەم كۆرسەدا خوێندراون بهێندرێتەوە و ئاست و تواناكانی قوتابییش هەڵبسەنگێنێت.

نموونە:

- پێناسەی مەعریفە بكە؟ لە دواییدا باس لە تایبەتمەندیەكانی مەعریفەی فەلسەفی بكە؟

- **باس لە تێڕوانینی ماکس شیللەر بکە لەبارەی کۆمەڵناسی مەعریفە؟**

-سەرچاوەکانی مەعریفە لە نێوان کۆمەلناسی و فەلسەفە روون بکەرەوە

-سەرچاوەکانی مەعریفە چین ؟بیانژمێرە و باسیان بکە.

-چەمکەکانی زانست و کولتور و زانیاری و پەیوەندییان بە مەعریفەوە

١٩- تێبینی تر

لێرە مامۆستای وانەبێژ دەتوانێت تێبین وکۆمەنتی خۆی بنوسێت بۆ دەوڵەمەندکردنی پەرتووکەکەی.

٢٠- پێداچوونەوەی هاوەڵ

ئەم کۆرسبووکە دەبێت لەلایەن هاوەڵێکی ئەکادیمیەوە سەیر بکرێت و ناوەڕۆکی بابەتەکانی کۆرسەکە پەسەند بکات و جەند ووشەیەک بنووسێت لەسەر شیاوی ناوەڕۆکی کۆرسەکە و واژووی لەسەر بکات.

هاوەڵ ئەو کەسەیە کە زانیاری هەبێت لەسەر کۆرسەکە و دەبیت پلەی زانستی لە مامۆستا کەمتر نەبێت.